

Skadesforsikringselskaber

Markedsudvikling 2019

Indholdsfortegnelse

1. Sammenfatning	3
2. Hovedtendenser i forsikringsselskabernes årsregnskaber	3
3. Observationer fra årets inspektioner	7
Forretningsmodel med stor grænseoverskridende aktivitet baseret på agenter	8
Governance	8
Outsourcing	9
Hensættelser	9
Investeringspolitikker og retningslinjer	9

Markedsudviklingen i 2019 for skadesforsikringselskaber

1. Sammenfatning

De direkte tegnende skadesforsikringselskaber leverede i 2019 et resultat før skat på 11,3 mia. kr., hvilket var 4,2 mia. højere end året før. Fremgangen skyldtes alene et positivt investeringsresultat på 3,6 mia. kr., hvor der i 2018 var et underskud på 0,6 mia. kr. Skadesforsikringselskaberne præsterede derfor en egenkapitalforrentning før skat på 21,6 pct. mod 13,5 pct. i 2018.

Finanstilsynet gennemførte i løbet af 2019 fem inspektioner med bredt fokus. Et selskab med en agentbaseret, grænseoverskridende forretningsmodel viste sig særlig problematisk.

Finanstilsynet gav i alt mere end 120 påbud i de fem selskaber, hvilket i gennemsnit er noget højere end tidligere år. De mange tilsynsreaktioner vidner om, at især mange af de mindre selskaber endnu ikke er i mål med implementering af Solvens II-reglerne. Det er særligt selskabernes ledelsessystemer (governance), outsourcing, hensættelser og investeringsområdet, der er givet påbud om.

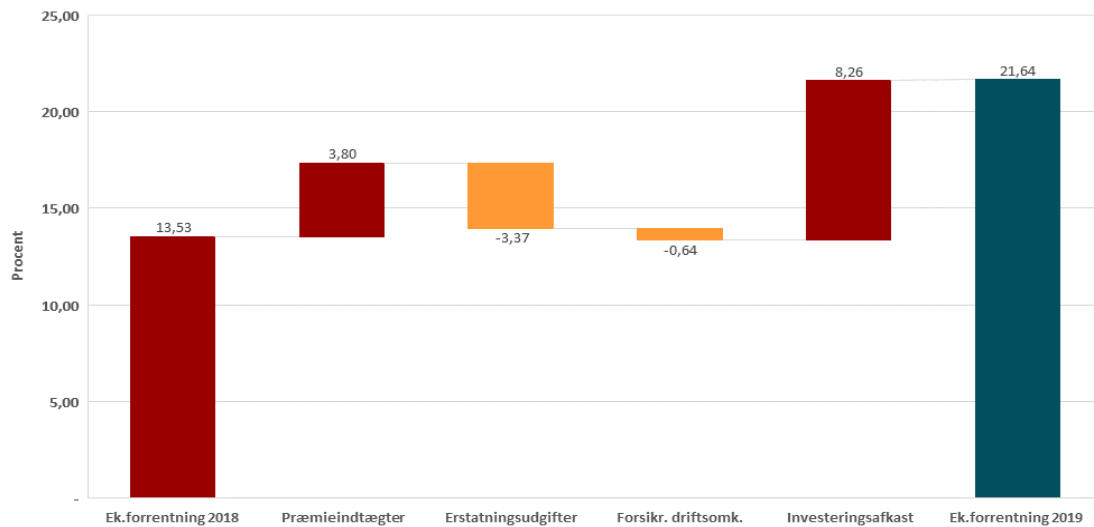
Markedsudviklingsartiklen medtager kun de selskaber, som Finanstilsynet har under tilsyn. Det vil sige, at filialer af udenlandske selskaber ikke er medtaget. Derudover medtager artiklen ikke skadesforsikringselskaber, hvor den indirekte andel af forsikringerne (genforsikring) overstiger 50 pct.

2. Hovedtendenser i forsikringselskabernes årsregnskaber

Skadesforsikringselskaberne havde i 2019 en fremgang i det samlede resultat før skat på 4,2 mia. kr. til 11,3 mia. kr. i forhold til 2018, hvor resultatet var på 7,1 mia. kr. Resultatet var dermed tilbage på niveau med 2017. Fremgangen skyldtes alene en fremgang i resultatet af investeringsaktiviteterne. Det forsikringstekniske resultat lå på samme niveau som i 2018 på 7,5 mia. kr. Investeringsresultatet var på 3,6 mia. kr.

Det gode investeringsresultat sendte egenkapitalforrentningen op på 21,6 pct. mod 13,5 pct. i 2018. Figur 1 viser elementerne af ændringen i egenkapitalforrentningen i 2019.

Figur 1: Investeringsresultatet forbedrede egenkapitalforrentningen i 2019

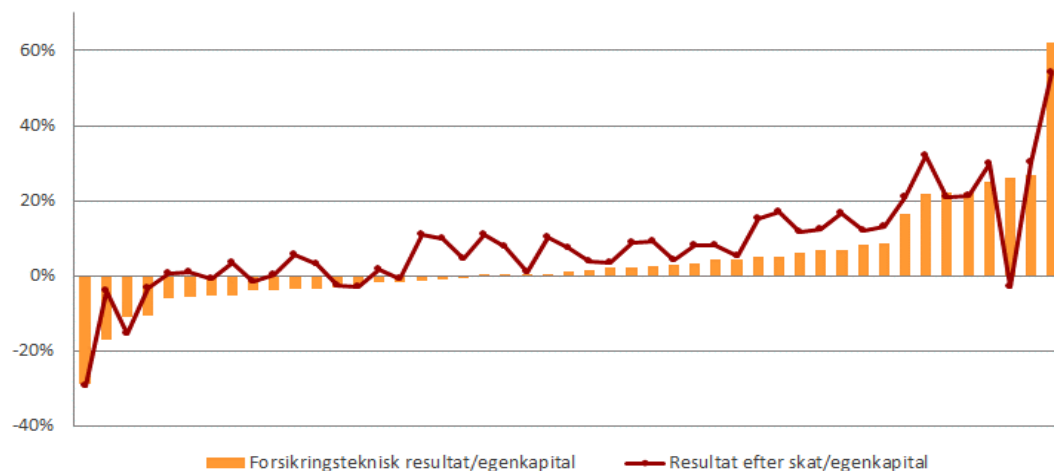

Note: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

Som det fremgår af figur 2, er der fortsat betydelige forskelle i selskabernes indtjening. Næsten halvdelen af selskaberne har underskud på forsikringsdriften, men i 2019 kunne investeringsresultatet absorbere en større del af underskuddene. Kun tre selskaber havde både underskud på forsikringsdriften og på investeringsaktiviteterne, men ti selskaber havde et samlet negativt resultat. I 2018 var dette tal 23.

Nogle af de mindre, gensidige selskaber har en bevidst strategi om at operere med et relativt beskedent resultat af forsikringsdriften for at tilgodese kunderne, der samtidig er ejerne. De fleste af disse selskaber har dog en betydelig finansiell styrke, da de ofte har bygget formuer op over en lang årrække. Finanstilsynet havde i både 2018 og 2019 fokus på holdbarheden af forretningsmodellen i de mindre, gensidige selskaber, som ikke har stor finansiell styrke.

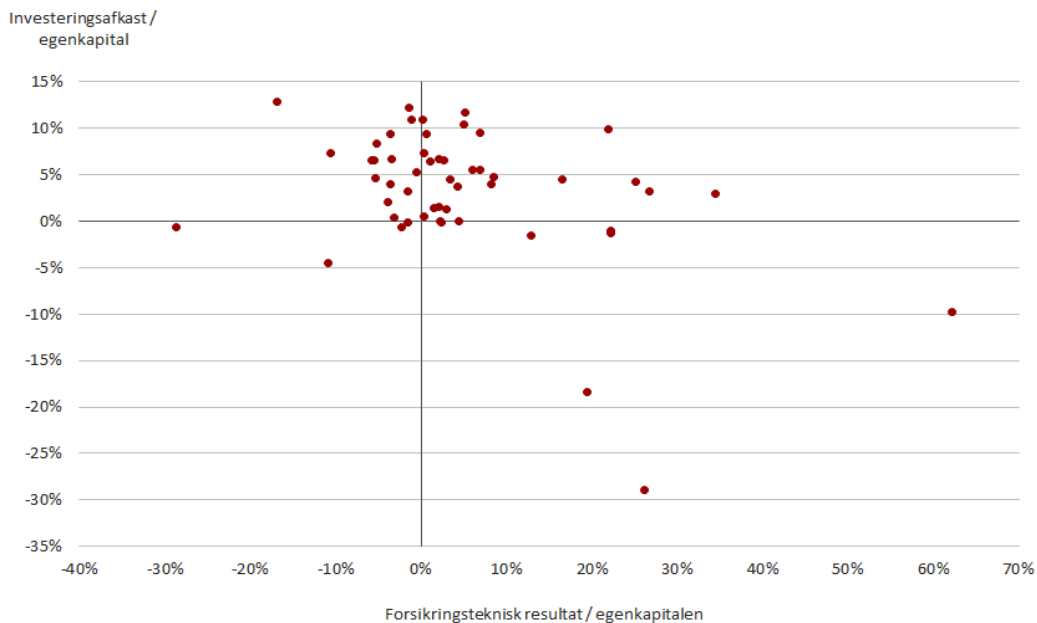
Figur 2: Stor variation i selskabernes lønsomhed

Note: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger. Et enkelt selskab er ikke medtaget i figur 2, da selskabet mistede sin tilladelse i 2019, og selskabets nøgletal afviger væsentligt fra de øvrige.

40 ud af de 52 medregnede selskaber havde positive investeringsresultater i 2019, jf. figur 3. Hovedforklaringen skal findes i et stigende aktiemarked, samtidig med, at afkastet på danske realkreditobligationer, som selskaberne er godt eksponerede i, var på godt 3 pct. i 2019, ca. dobbelt så højt som i 2018.

Figur 3: Kun få selskaber realiserede både negativt forsikringsteknisk resultat og negativt investeringsresultat i 2019

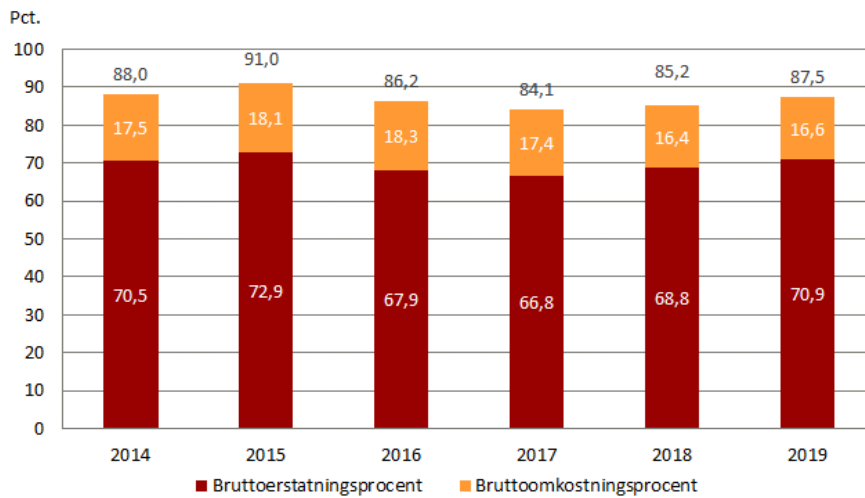

Noter: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger. Et enkelt selskab er ikke medtaget i figur 3, da selskabet mistede sin tilladelse i 2019, og selskabets nøgletal afviger væsentligt fra de øvrige.

Skadesforsikringsselskabernes bruttopræmier steg med 0,7 mia. kr. til 69 mia. kr., men da de afgivne genforsikringspræmier faldt med 1,5 mia. kr., steg præmieindtægten for egen regning med godt 2 mia. kr. til 63,4 mia. kr.

Erstatningsudgifterne steg med 1,8 mia. kr. til 44,7 mia. kr., og de forsikringsmæssige driftsomkostninger steg med 0,3 mia. kr. til 10,6 mia. kr. Hermed landede det samlede forsikringsmæssige resultat på 7,5 mia. kr., stort set samme niveau som i 2018.

Figur 4: Combined ratio steg igen

Note: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

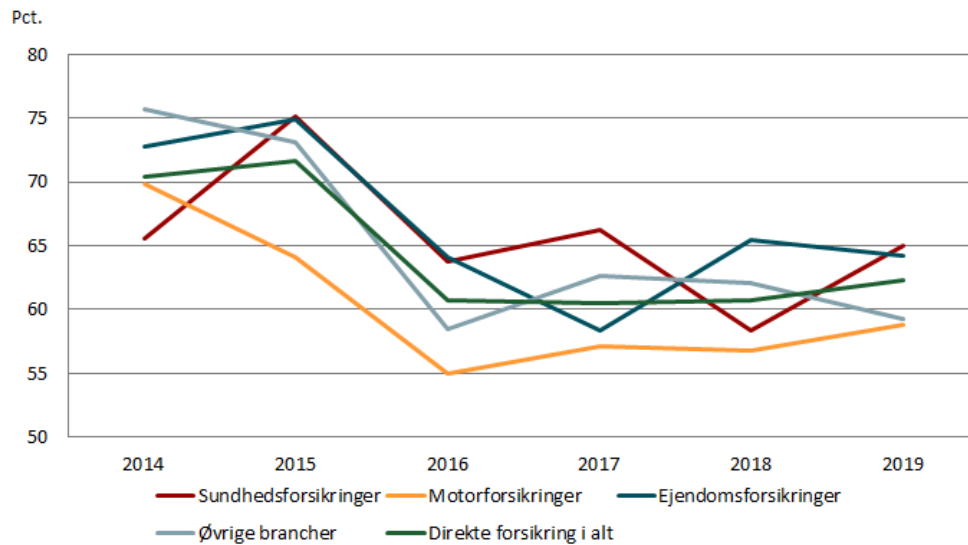
Både præmier, erstatninger og omkostninger steg i 2019, uden at det samlede forsikringsmæssige resultat blev forbedret. Combined ratio steg også og blev opgjort til 87,5 for sektoren, jf. figur 4. Også for erstatningsprocenten og omkostningsprocenten var der store forskelle mellem selskaberne. De største selskaber var desuden de mest omkostningseffektive med en omkostningsprocent på ca. 14. I den anden ende lå de mindre selskaber med omkostningsprocenter på op til 35. Som nævnt er det dog en bevidst strategi hos nogle selskaber at have en combined ratio tæt på 100. Disse selskaber trækker naturligvis gennemsnittet i sektoren op.

I figur 5 ses, at erstatningsprocenterne på de enkelte forsikringsområder ikke ændrede sig væsentligt i forhold til 2018, dog undtaget sundhedsforsikringer, hvor erstatningsprocenten steg fra 58,4 til 65. Her voksede særligt udgifter til lægebehandling kraftigt. Derudover rapporterede enkelte selskaber om en stigning i antallet af skader på syge- og ulykkesforsikringerne. Erstatningsprocenten på 65 var på niveau med 2016 og 2017.

Erstatningsprocenten på motorområdet steg en anelse i 2019 og fortsatte dermed trenden fra 2017, hvor især de gennemsnitlige skadeomkostninger til SUV- og el-biler pressede procenten opad.

Flere selskaber rapporterede om en væsentlig stigning i vandskader og andre skader knyttet til de store nedbørsmængder i 2019. Dette ser dog ikke ud til at have slået igennem i erstatningsprocenten på ejendomsforsikringerne.

Figur 5: Erstatningsprocenter steg langsomt

Note: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

I tabel 1 nedenfor vises udviklingen i erstatningsprocenterne for de enkelte forsikringstyper.

Tabel 1: Erstatningsprocenter pr. branche

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Pct.</i>	<i>Erstatningsprocent</i>					
Udgifter til lægebehandling	76,5	80,0	86,7	86,0	85,5	113,7
Indkomstsikring	70,2	81,4	63,1	58,6	52,5	50,5
Arbejdsskedeforsikring	44,1	49,0	28,5	55,6	31,3	47,4
Sundhedsforsikring i alt	65,6	75,1	63,8	66,2	58,4	65,0
Motor, ansvarsforsikring	83,2	65,9	50,6	57,5	53,4	57,7
Motor, kaskoforsikring	60,6	62,8	63,2	57,2	56,8	58,4
Motorforsikring i alt	69,8	64,1	55,0	57,1	56,7	58,8
Brand og andre skader på ejendom	72,8	75,0	64,1	58,3	65,5	64,2
Ejendomsforsikringer i alt	72,8	75,0	64,1	58,3	65,5	64,2
Sø-, lufts- og transportforsikring	73,4	71,8	54,7	56,6	59,4	50,0
Almindelig ansvarsforsikring	81,4	73,4	45,3	58,6	56,6	52,3
Kredit og kautionsforsikring	71,1	8,3	38,0	40,6	47,2	17,3
Retshjælpsforsikring	10,7	11,5	43,8	40,5	96,1	56,2
Assistance	78,9	91,6	79,5	68,5	67,7	68,6
Diverse finansielle forsikringer	-	-	76,6	77,7	70,7	77,0
Øvrige i alt	75,7	73,1	58,4	62,6	62,0	59,2
I alt direkte forsikring	70,4	71,6	60,8	60,4	60,7	62,3

3. Observationer fra årets inspektioner

Finanstilsynet gennemførte i 2019 fem ordinære inspektioner i skadesforsikringselskaber. Alle fem inspektioner havde et bredt sigte og inddrog selskabernes forretningsmodeller, bestyrelsens arbejde, governance systemet, hensættelser, outsourcing, investeringsområdet, kapitalgrundlaget og solvensdækningen.

Inspektionerne foregik alle i mindre selskaber med meget forskellige forretningsmodeller. Selskaberne opererer enten inden for et nicheområde eller i et afgrænset geografisk område. Flere af selskaberne tilbyder kun et enkelt forsikringsprodukt. Herudover var et af selskaberne et nystartet forsikringsselskab.

Finanstilsynet gav i de fem selskaber tilsammen mere end 120 påbud. Det vidner om, at mange af de mindre selskaber endnu ikke er i mål med implementering af Solvens II-reglerne og generelt har vanskeligt ved at leve op til alle kravene.

Forretningsmodel med stor grænseoverskridende aktivitet baseret på agenter

Et af de undersøgte selskaber, Gefion Insurance, har en forretningsmodel, som i høj grad er baseret på eksponering i udenlandske porteføljer og med outsourcing af kritiske forretningsprocesser, herunder skadebehandling. Inspektionen omfattede derfor besøg i tre lande udover Danmark med deltagelse af de udenlandske tilsynsmyndigheder. Gefion Insurance blev påbudt at forhøje sit solvenskapitalkrav, da selskabets virksomhedsstyring ikke levede op til kravene i §71 i lov om finansiel virksomhed. Særligt kontrollen med de outsourcete aktiviteter var mangelfuld. Påbuddet om kapitaltillægget blev påklaget til Erhvervsankenævnet, som tillagde klagen opsættende virkning.

I december 2019 modtog Gefion Insurance desuden et påbud om at sikre en beholdning af likvide midler på mindst 5 mio. EUR for at sikre, at selskabet kunne overholde sine forpligtelser, efterhånden som de forfalder. Sædvanligvis er likviditetsrisici ikke store i skadesforsikringsselskaber, men påbuddet vidner om, at en forretningsmodel med stor agent- og genforsikringsinvolvering kan udfordre et selskabs likviditet.

Kort tid efter, at selskabet havde modtaget påbud om kapitaltillæg, meddelte det dog, at det heller ikke længere opfyldte solvenskapitalkravet. Finanstilsynet pålagde herefter selskabet et tegningsstop. Da Finanstilsynet ikke kunne godkende selskabets genopretningsplan, måtte Finanstilsynet inddrage selskabets tilladelse. Selskabet er i 2020 trådt i frivillig likvidation.

Det er dermed endnu en gang bekræftet, at denne type forretningsmodel er vanskelig at lykkes med. Det vil Finanstilsynet fortsat have fokus på i den fremtidige tilsynsindsats.

Governance

De overordnede erfaringer fra inspektionerne var, at især mindre skadesforsikringsselskaber i vidt omfang havde problemer med governance. Problemerne var tydeligst i selskaber, hvor direktøren var den eneste ansatte. Disse selskaber havde ofte ikke sikret tilstrækkelige kompenserende foranstaltninger eller kontroller ved manglende funktionsadskillelse eller ved interessekonflikter. Der var også fortsat en tendens til, at møderne i bestyrelsernes revisionsudvalg havde fast deltagelse af selskabernes direktør. Denne praksis er ikke hensigtsmæssig, da udvalgenes uafhængighed og autonomi ikke kan opretholdes. Finanstilsynet gav derfor en række påbud på dette område.

Finanstilsynet konstaterede også i flere selskaber, at funktionsbeskrivelserne i de fire nøglefunktioner risikostyring, aktuar, compliance og intern audit ikke levede op til lovgivningens

krav til opgaver og ansvar. Finanstilsynet vurderede, at nøglefunktionerne i flere selskaber ikke udførte de opgaver, de skulle, og dermed ikke fungerede effektivt. Finanstilsynet gav påbud til fire ud af de fem undersøgte selskaber om at tilrette funktionsbeskrivelser.

Outsourcing

De danske regler om outsourcing er i løbet af de senere år tilpasset de fælles europæiske regler. Selskaberne bærer dog fortsat det fulde ansvar for outsourcete funktioner eller forsikringsaktiviteter. Det indebærer blandt andet, at selskabernes overvågning af og kontrol med tjenesteyderen skal være lige så effektiv, som hvis de selv udførte opgaven. I mange tilfælde havde selskaberne ikke indført tilstrækkelig overvågning og kontrol med tjenesteyderne, og Finanstilsynet gav påbud til alle de fem selskaber på dette område.

Hensættelser

Flere af de undersøgte selskaber havde ikke, som Solvens II-forordningen foreskriver, inddraget direkte og indirekte omkostninger, som opstår i forbindelse med serviceringen af forsikringsforpligtelserne, i erstatningshensættelserne. Et enkelt selskab havde heller ikke diskonteret sine erstatningshensættelser.

Investeringspolitikker og retningslinjer

Det var en generel observation hos selskaberne, at investeringspolitikken og retningslinjerne ikke tilstrækkeligt præcist angav rammerne for selskabernes investeringsaktiviteter, eller efter hvilke risikomål porteføljerne skulle styres. Finanstilsynet er opmærksom på, at investeringsafkastet i mange selskaber er presset af lavrentemiljøet, og at selskaberne derfor kan fristes til at søge alternative kilder til afkast. Det øger også kravene til bestyrelsernes kompetencer. I de fleste tilfælde var investeringsaktiviteterne outsourcete til eksterne porteføljeformidlere, som opererede indenfor givne mandater. Det er dog stadig bestyrelsernes ansvar, at selskaberne følger det såkaldte prudent person-princip, hvorefter selskabet kun må investere i aktiver eller instrumenter med risici, som det kan identificere, overvåge, måle, forvalte, kontrollere og rapportere om.